EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 20.7.2010
COM(2010) 372 galīgā redakcija

2010/0220 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES REGULA

par valsts atbalstu nekonkurētspējīgu ogļraktuvju slēgšanas atvieglošanai

{SEC(2010) 850}
{SEC(2010) 851}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. Priekšlikuma konteksts

Atbalstu ES antracīta rūpniecībai regulē īpašs šīs nozares tiesību instruments – Padomes 2002. gada 23. jūlija Regula (EK) Nr. 1407/2002 par valsts atbalstu ogļu rūpniecībai[1] (turpmāk – „Ogļu regula").

Ogļu regulas termiņš beidzas 2010. gada 31. decembrī. Ja netiks pieņemts jauns tiesiskais regulējums, kas paredzēs dažus īpašus valsts atbalsta veidus ogļu rūpniecībai, dalībvalstis varēs piešķirt šādu atbalstu, vienīgi ievērojot ierobežojumus, kas noteikti vispārīgajos valsts atbalsta noteikumos, kurus piemēro visām nozarēm.

Salīdzinot ar Ogļu regulu, vispārīgie valsts atbalsta noteikumi ievērojami samazina valsts atbalsta piešķiršanas iespējas ogļu rūpniecībai, jo īpaši, bet ne tikai attiecībā uz ražošanas atbalstu. Taču dažām dalībvalstīm nākas saskarties ar ļoti augstām ražošanas izmaksām, salīdzinot ar kārtējām un paredzamajām pasaules tirgus cenām, tādēļ to antracīta ražošanas nozare ir ekonomiski nekonkurētspējīga gan pašlaik, gan visticamāk arī nākotnē.

Ogļu ieguves subsidēšana tikai nebūtiski ietekmē energoapgādes drošību ES līmenī (lai gan atsevišķu dalībvalstu līmenī situācija atšķiras). Subsidētā antracīta mazais īpatsvars vispārējā ES enerģētikas kopainā būtiski ierobežo šo subsīdiju iespējas kompensēt piegādes pārtraukumus, un tas attiecas gan uz oglēm, gan citiem enerģijas avotiem. Subsidētās ogles ES nodrošina tikai 5,1 % saražotās elektrības. Ņemot vērā tikai atbalstu ražošanas zaudējumu segšanai, šis skaitlis samazinās līdz 1,4 % (pat ja atsevišķās dalībvalstīs tas ir augstāks).

Tā kā saistībā ar Ogļu regulas termiņa beigām dažas dalībvalstis būs spiestas slēgt savas antracīta raktuves, tām būs jārisina jautājumi par sociālajām un reģionālajām sekām. Tā kā ogļraktuves ir koncentrētas atsevišķos reģionos (piemēram, Rūras apgabalā Vācijā, Spānijas ziemeļrietumos, Žiu ielejā Rumānijā), raktuvju vienlaicīgas slēgšanas sociālā ietekme varētu būt ievērojama. Ņemot vērā darbavietas saistītajās nozarēs, var būt apdraudētas līdz pat 100 000 darbavietu. Tūlītēja raktuvju slēgšana, ko varētu izraisīt pēkšņa subsīdiju atņemšana, izraisītu pārslodzi reģionālajos darba tirgos, kad tos pārpludinās atlaistie raktuvju strādnieki, kurus nebūs iespējams pietiekami ātri pieņemt darbā citās nozarēs un kuri līdz ar to riskē kļūt par ilgstošiem bezdarbniekiem.

Attiecībā uz vidi jāņem vērā arī apstāklis, ka raktuvju slēgšana radītu nepieciešamību pēc daudziem raktuvju sanācijas pasākumiem, piemēram, raktuvju iekārtu izvešanas no raktuvēm, objekta sakopšanas, drošības pasākumiem pazemē, notekūdeņu savākšanas u. c. Ja uzņēmums turpinās ogļu ieguvi vai saimniecisko darbību, kas nav saistīta ar ogļrūpniecību, valsts finansējums var kļūt par valsts atbalstu un var tikt apdraudētas šā uzņēmuma citas darbības, ja minētajam uzņēmumam pašam nāksies segt šīs izmaksas.

Šā priekšlikuma mērķis ir piedāvāt dalībvalstīm tiesisku regulējumu, kas tām ļaus efektīvāk novērst iespējamās nelabvēlīgās sekas, ko radīs raktuvju slēgšana – to var izraisīt subsidēšanas pakāpeniska pārtraukšana –, jo īpaši ņemot vērā sociālos un vides aizsardzības aspektus un vienlaikus mazinot arī konkurences traucējumus iekšējā tirgū.

[1] OV L 205, 2.8.2002., 1. lpp.

2. Sabiedriskā apspriešana

Laikā no 2009. gada 13. maijam līdz 15. jūlijam Komisija rīkoja atklātu apspriešanu internetā. Šim nolūkam Komisijas dienesti publicēja tās tīmekļa vietnē apspriežamo dokumentu, kurā bija raksturota attiecīgā problēma, politiskie mērķi un dažādi politikas risinājumi, par kuriem ieinteresētās personas tika lūgtas izteikt piezīmes. Turklāt 2009. gada 4. jūnija plenārsēdes laikā tika lūgts arī Nozaru sociālā dialoga komitejas **"Ieguves rūpniecība"** viedoklis.

Komisija saņēma 60 atsauksmes.

Sociālie partneri ogļu rūpniecībā un raktuvju iekārtu ražošanā kopumā izteicās par labu to valsts atbalsta veidu turpināšanai, kurus pašlaik atļauj Ogļu regula. Viņi aicināja ieviest vismaz jaunu ES mēroga režīmu valsts atbalsta jautājumos, lai palīdzētu sašaurināt uzņēmējdarbību, kā arī sniegt atbalstu raktuvju slēgšanai un šīs slēgšanas pārmantoto saistību izpildei.

Turpretī vides aizsardzības organizācijas neatbalsta jauna īpaša valsts atbalsta režīma noteikšanu ogļu ieguves nozarē. Tās uzskata, ka valsts atbalsts ogļraktuvēm negatīvi ietekmē enerģijas ražošanu no tīriem, ilgtspējīgiem un atjaunojamiem avotiem un neveicina enerģijas efektīvu izmantošanu un taupīšanu. Šīs organizācijas apgalvo, ka atjaunojamās enerģijas nozarē ir iespējams izveidot vairāk darbavietu nekā tiktu zaudētas ogļu rūpniecībā.

Lielāko ogļu ražotāju dalībvalstu valdības atbalsta pašreizējās Ogļu regulas darbības pagarināšanu vai jaunas regulas pieņemšanu, kas ļautu vismaz daļēji saglabāt pašlaik sniegto atbalsta līmeni. Dažas ogļu ražotājas dalībvalstis izrādīja mazāku ieinteresētību tādēļ, ka tās jau tagad nesniedz šādu valsts atbalstu, vai tādēļ, ka uzskata – vispārīgie valsts atbalsta noteikumi būs pietiekami šo valstu ogļu rūpniecības atbalstīšanai.

3. Ietekmes novērtējums

Eiropas Komisija ir izvērtējusi dažādus politikas risinājumus jautājumā par iespējamo nelabvēlīgo ietekmi, ko izraisītu subsidēšanas pakāpeniska pārtraukšanas izraisītā raktuvju slēgšana, jo īpaši attiecībā uz tās sociālajiem un vides aizsardzības aspektiem.

1. risinājums – bāzes scenārijs

Saskaņā ar bāzes scenāriju Komisija neierosinās īpaši šai nozarei paredzētu jaunu tiesību instrumentu, kas piemērojams pēc Ogļu regulas termiņa beigām. Sākot no 2011. gada, antracīta nozarē tiktu piemēroti tikai vispārīgie valsts atbalsta noteikumi.

2. risinājums – Komisijas pamatnostādnes

Otrais risinājums paredz, ka Komisija pieņemtu pamatnostādnes, balstoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, un tās līdzinātos pamatnostādnēm, kas pieņemtas kuģu būves un tērauda rūpniecības nozarēs, sniedzot dalībvalstīm iespēju piešķirt atbalstu to maksājumu segšanai, ko ogļraktuvju uzņēmumi izmaksā atlaistajiem darbiniekiem, vai finansētu agru pensionēšanos raktuvju slēgšanas dēļ, kā arī segtu minēto darbinieku konsultēšanas un profesionālās pārkvalificēšanās izmaksas. Šāds atbalsts varētu segt arī iesākto līgumu pabeigšanas izmaksas (ne ilgāk kā sešus mēnešus) vai ar minēto līgumu anulēšanu saistītās izmaksas atkarībā no tā, kura summa ir mazāka. Turklāt tas varētu segt izdevumus, ko rada ražošanas teritoriju tūlītēja sakopšana un sanācija, tomēr šis atbalsts neattiektos uz dažkārt visai ievērojamajām summām, kas nepieciešamas

sanācijai pazemē, jo tās apjoms un ilgums (dažkārt pat nebeidzams) pārsniegtu laika periodu, kas pieļaujams saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

3. risinājums – Padomes regula, kas paredzētu laikā ierobežotu atbalstu darbībai (slēgšanas atbalstu)

Saskaņā ar trešo risinājumu Komisija iesniegtu Padomes regulas priekšlikumu, balstoties uz LESD 107. panta 3. punkta e) apakšpunktu. Regulā tiktu noteikts, ka dalībvalstis drīkst piešķirt darbības atbalstu, kura apjoms tiek pastāvīgi samazināts, ar mērķi segt kārtējos ražošanas zaudējumus, ja šo atbalstu apvieno ar pakāpenisku uzņēmējdarbības sašaurināšanu saskaņā ar labi izstrādātu raktuvju slēgšanas plānu (tikai attiecībā uz pašlaik jau esošajām raktuvēm). Tā būtu pakāpeniska darbības atbalsta pārtraukšana, kas ilgtu ne vairāk kā desmit gadus.

4. risinājums – Padomes regula, kas paredzētu atbalstu neparedzētu izdevumu segšanai (pārņemtās sociālās un vides aizsardzības saistības)

Saskaņā ar ceturto risinājumu Komisija iesniegtu Padomes regulas priekšlikumu, balstoties uz LESD 107. panta 3. punkta e) apakšpunktu. Šajā regulā tiktu noteikts, ka dalībvalstis drīkst piešķirt atbalstu, lai segtu sociālās un vides aizsardzības izmaksas, ko rada ogļraktuvju slēgšana, piemēram, sociālie pabalsti un izmaksas, kas saistītas ar bijušo ogļraktuvju teritoriju sanāciju, kā paredzēts pašreizējās Ogļu regulas pielikumā.

5. risinājums – 3. un 4. risinājuma apvienojums

Saskaņā ar piekto risinājumu Komisija iesniegtu Padomes regulas priekšlikumu, balstoties uz LESD 107. panta 3. punkta e) apakšpunktu, kurā noteikts, ka dalībvalstis drīkst piešķirt gan slēgšanas atbalstu (kā 3. risinājumā), gan atbalstu neparedzētu izdevumu segšanai (kā 4. risinājumā).

6. risinājums – pašreizējās Ogļu regulas darbības pagarināšana par desmit gadiem

Saskaņā ar sesto risinājumu Komisija ierosinātu Padomei pagarināt Padomes Regulas Nr. 1407/2002 – kāda tā ir pašlaik – darbību vēl par desmit gadiem, t. i., līdz 2020. gada beigām. Atšķirībā no piektā risinājuma nebūtu spēkā prasība par raktuvju slēgšanu un būtu iespēja piešķirt investīciju atbalstu.

Šie dažādie risinājumi ir salīdzināti, pieņemot, ka attiecīgās dalībvalstis patiesi piešķirs atbalstu, ko atļauj katrs konkrētais risinājums. Īpašie šai nozarei paredzētie valsts atbalsta noteikumi nodrošina tikai iespēju – nevis pienākumu – sniegt valsts atbalstu; ietekmes novērtējums nevar pāragri spriest par lēmumiem, ko dalībvalstis pieņems jautājumā par valsts atbalstu.

No **ekonomikas** viedokļa raugoties, otrajam risinājumam būtu jādod priekšroka, salīdzinot ar bāzes scenāriju, attiecībā uz tiešās ekonomiskās ietekmes mazināšanu visvairāk skartajos reģionos un nozarēs. Vienlaikus, tas ir labāks par 3. līdz 5. risinājumu attiecībā uz ietekmes mazināšanu konkurences jomā.

No **sociālā** viedokļa raugoties, piektais risinājums sniedz vislabvēlīgākos rezultātus, salīdzinot ar bāzes scenāriju. Pakāpeniska raktuvju slēgšana un maksimālas (agrās) pensionēšanās iespējas apvienojumā ar papildu atbalstu darbinieku konsultēšanas un pārkvalificēšanas jomā efektīvi mazinātu negatīvo sociālo ietekmi, ko radītu raktuvju slēgšana attiecīgos reģionos.

Kaut arī šis risinājums neveicina pastāvīgu darbavietu izveidi, tas tieši risina problēmu saistībā ar to, ka raktuvju slēgšanas sociālā ietekme ģeogrāfiski ir koncentrēta tikai dažos reģionos.

No vides aizsardzības viedokļa raugoties, ir liela neskaidrība. Kaut arī raktuvju tuvākā apkārtne noteikti būtu ieguvēja no tūlītējas vai gandrīz tūlītējas ražošanas apturēšanas (1., 2. un 4. risinājums), neskaidrība paliek spēkā attiecībā uz globālajām siltumnīcefekta gāzu emisijām, kad ņem vērā elektrības ražotāju sadedzināto ogļu emisijas. Šo neskaidrību izraisa pašmāju ogļu biežā aizstāšana ar importētajām oglēm. Pat ja tā nebūtu 100 % aizstāšana, atšķirības starp politikas risinājumiem būtu atkarīgas no valsts politikas īpatnībām jautājumā par atbalstu pārejai uz citiem enerģijas avotiem. Visbeidzot, attiecībā uz vietējo ietekmi ir jāņem vērā, ka piektais risinājums nodrošina raktuvju teritorijas sanācijas finansēšanu, bet pakāpeniska raktuvju slēgšana ļauj vieglāk veikt sagatavošanos, kas nepieciešama krietnu laiku pirms minētās slēgšanas.

Ietekmes novērtējumā ir secināts, ka nav iespējams viennozīmīgi un objektīvi dot priekšroku kādam konkrētam politikas risinājumam. Visatbilstošākie ir 2. un 5. risinājums, kuri ļauj sasniegt politikas mērķi, proti, mīkstināt raktuvju slēgšanas ietekmi, taču vērā jāņem arī dažādi juridiskie ierobežojumi, kādi noteikti 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā un 107. panta 3. punkta e) apakšpunktā, proti, ka saskaņā ar 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu nedrīkst piešķirt nekādu darbības atbalstu.

Attiecībā uz pašreizējās Ogļu regulas vienkāršu pagarināšanu (6. risinājums) līdzšinējā pieredze ar šo regulu apliecina, ka tās degresivitāte un saistītie nosacījumi ir pārāk vāji, lai spētu nodrošināt efektīvu ogļu rūpniecības pārstrukturizāciju. Taču dalībvalstis var atkāpties no politikas mērķa, vienkārši turpinot sniegt ražošanas atbalstu nekonkurētspējīgām raktuvēm, kuras nav nepārprotami nolemts slēgt. Līdz ar to tie paši raktuvju uzņēmumi vēl arvien var būt nekonkurētspējīgi arī jaunajā regulas termiņa beigu datumā pēc desmit gadiem. Pamatproblēma attiecībā uz šo nespēju konkurēt nebūs atrisināta, tā būs tikai atlikta.

Balstoties uz ietekmes novērtējuma rezultātiem, Komisija ir nolēmusi ierosināt jaunu Padomes regulu saskaņā ar piekto risinājumu. Patiesi, raktuvju slēgšanai būs liela sociālā ietekme, kas koncentrēsies dažos ES reģionos, līdz ar ko ir jāparedz atbilstošs pārejas periods. Šajā pārejas periodā darbības atbalsts būs vajadzīgs, lai nodrošinātu atbilstošu un pakāpenisku slēgšanu. Tekstā turpmāk izklāstīto juridisko iemeslu dēļ šo mērķi var sasniegt tikai ar Padomes regulu, kas pamatojas uz 107. panta 3. punkta e) apakšpunktu. Ņemot vērā ekonomikas un finanšu krīzes atskaņas un Komisijas deklarēto stingrāko pievēršanos Eiropas politikas izstrādes sociālajai dimensijai, dalībvalstīm ir pieejams papildu instruments, kas mazinās raktuvju slēgšanas sociālo un reģionālo ietekmi, lai ļautu veicināt Eiropas reģionu sociālo kohēziju.

4. Priekšlikuma juridiskie aspekti

LESD 107. panta 1. punktā paredzēts, ka, ja vien šis Līgums neparedz ko citu, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

LESD 107. panta 2. punktā paredzēts, ka daži atbalsta veidi ir automātiski saderīgi ar iekšējo tirgu. LESD 107. panta 3. punktā ir uzskaitīts atbalsts, ko Komisija var atzīt par saderīgu ar

iekšējo tirgu. Īpašu interesi izraisa 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts, kas pieļauj atkāpes attiecībā uz atbalstu, kas piešķirts, lai veicinātu konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas būtu pretrunā ES interesēm.

107. panta 3. punkta e) apakšpunktā paredzēts, ka citu kategoriju atbalstu, kas saderīgi ar iekšējo tirgu, var noteikt ar Padomes lēmumu, kas pieņemts ar kvalificētu vairākumu un pēc Komisijas priekšlikuma.

Komisija uzskata, ka šajā priekšlikumā paredzētais valsts atbalsta veids – jo īpaši attiecībā uz darbības atbalstu par ievērojamām summām un uz ilgu laiku – pārsniedz iespējas, ko piedāvā LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts. Tādēļ Komisija ierosina Padomei izmantot 107. panta 3. punkta e) apakšpunktu, lai definētu tās valsts atbalsta kategorijas antracīta rūpniecībā, ko Komisija var atzīt par saderīgām ar iekšējo tirgu.

5. Ietekme uz budžetu

Priekšlikumam nav nekādas ietekmes uz Kopienas budžetu.

6. Priekšlikuma detalizēts skaidrojums

Komisija ierosina noteikt šai nozarei īpašu valsts atbalsta režīmu, kas būtu uzskatāms par pārejas režīmu uz vispārīgo valsts atbalsta noteikumu pilnīgu piemērošanu (antracīta) ogļu rūpniecībā.

Papildus iespējām, ko piedāvā vispārīgie valsts atbalsta noteikumi, priekšlikums piedāvā iespēju deklarēt antracīta rūpniecībai divus atbalsta veidus, kas būtu saderīgi ar iekšējo tirgu – slēgšanas atbalstu un atbalstu neparedzētu izdevumu segšanai.

Slēgšanas atbalsts

Slēgšanas atbalsts ir darbības atbalsts, kas paredzēts kārtējo ražošanas zaudējumu segšanai ražotnēs, kuras plānots slēgt. Tas ļauj pakāpeniski slēgt nekonkurētspējīgas ogļraktuves.

Šo atbalsta veidu var piešķirt tikai ogļraktuvēm, kurām ir skaidrs slēgšanas plāns. Tādēļ šā atbalsta apjomu pakāpeniski samazina, un tas ir jāatmaksā, ja attiecīgā raktuve netiek slēgta. Šādu atbalstu var piešķirt tikai ražotnēm, kuras jau darbojās pirms Komisijas priekšlikuma iesniegšanas.

Sākotnējā apspriešana ar attiecīgajām dalībvalstīm ir apliecinājusi, ka negaidīti notikumi var prasīt subsīdiju pagaidu stabilizācijas pasākumus vai palielināšanu gadu no gada, lai ogļraktuves varētu turpināt darbu līdz plānotajam slēgšanas datumam. Tādēļ Komisija ir nolēmusi nedaudz atkāpties no vienas prasības, kas raksturota ietekmes novērtējuma ziņojuma piektajā risinājumā – saglabājot vispārējo pienākumu ievērot būtisku degresivitāti, Komisija ierosina definēt šīs degresivitātes soli kā trīs piecpadsmit mēnešu periodu (nevis katru gadu). Tā piedāvā noteikt degresivitāti vismaz 33 % apmērā starp secīgiem piecpadsmit mēnešu periodiem, bet maksimālo slēgšanas plāna darbības ilgumu – kā 4 gadus.

Priekšlikumā ir iekļauti arī piesardzības pasākumi, lai nepieļautu kompensāciju pārmaksāšanu un ierobežotu iespējamos konkurences traucējumus enerģētikas tirgū.

Atbalsts neparedzētu izdevumu segšanai

Šā atbalsta mērķis ir segt izdevumus, kas nav saistīti ar kārtējo ražošanu un rodas pēc raktuvju slēgšanas, piemēram, tā dēvētās sociālās un vides aizsardzības pārņemtās saistības. Ierosinātās regulas pielikumā ir iekļauts pilns saraksts ar izdevumu kategorijām, kuras iespējams šādi kompensēt.

Procedūras

Priekšlikumā ir iekļauti procesuāli noteikumi, kas ir ļoti līdzīgi Padomes Regulā (EK) Nr. 1407/2002 paredzētajiem noteikumiem un galvenokārt skaidro, kādā veidā par šo atbalstu ir jāinformē Komisija, lai Komisija varētu veikt rūpīgu izvērtējumu, pirms tā izskata iespēju dot atļauju.

2010/0220 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES REGULA (ES) Nr. .../…

par valsts atbalstu nekonkurētspējīgu ogļraktuvju slēgšanas atvieglošanai

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 107. panta 3. punkta e) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc tiesību akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu[2],

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[3],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[4],

tā kā:

(1) Padomes 2002. gada 23. jūlija Regulas (EK) Nr. 1407/2002[5] par valsts atbalstu ogļu rūpniecībai termiņš beidzas 2010. gada 31. decembrī.

(2) Subsidēto ogļu mazais īpatsvars vispārējā enerģētikas kopainā vairs neattaisno šo subsīdiju saglabāšanu, lai nodrošinātu energoapgādi Eiropas Savienības līmenī.

(3) Eiropas Savienības politikas atjaunojama un zemāka oglekļa satura fosilā kurināmā izmantošanas veicināšanai enerģijas ražošanā nepamato nebeidzamu atbalstu nekonkurētspējīgām ogļraktuvēm. Tādēļ nedrīkst bezgalīgi turpināt to atbalsta kategoriju sniegšanu, kurus atļauj Regula (EK) Nr. 1407/2002.

(4) Tomēr, ja nebūs īpašu šīs nozares valsts atbalsta noteikumu, oglēm piemēros tikai vispārīgos valsts atbalsta noteikumus. Tādēļ nekonkurētspējīgās ogļraktuves, kas pašlaik saņem atbalstu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1407/2002, vairs nav tiesīgas saņemt atbalstu, un tās drīkst slēgt piespiedu kārtā.

(5) Neskarot vispārīgos valsts atbalsta noteikumus, dalībvalstīm ir jāspēj veikt pasākumus sociālo un reģionālo seku atvieglošanai, ko radīs šo raktuvju slēgšana, proti,

---

2 OV C , , . lpp.
3 OV C , , . lpp.
4 OV C , , . lpp.
5 OV L 205, 2.8.2002., 1. lpp.

pakāpeniski sašaurināt uzņēmējdarbību saskaņā ar neatgriezenisku slēgšanas plānu un/vai finansēt ar to saistītos neparedzētos izdevumus, jo īpaši pārņemtās saistības.

(6) Šī regula iezīmē ogļu rūpniecības pāreju no īpašiem nozares noteikumiem uz vispārīgajiem valsts atbalsta noteikumiem, ko piemēro visām nozarēm.

(7) Lai mazinātu atbalsta izraisītos konkurences traucējumus iekšējā tirgū, šis atbalsts ir pakāpeniski jāsamazina un tam jāattiecas vienīgi uz tām ražotnēm, kuras neatgriezeniski paredzēts slēgt.

(8) Lai mazinātu negatīvo ietekmi uz vidi, ko rada atbalsts ogļu ražošanai, dalībvalstij jāiesniedz atbilstīgu pasākumu plāns, piemēram, energoefektivitātes, atjaunojamo energoresursu vai oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas jomā.

(9) Uzņēmumiem arī jābūt tiesīgiem saņemt atbalstu, lai segtu izmaksas, kas saskaņā ar parasto grāmatvedības praksi tieši neskar ražošanas izmaksas. Šāds atbalsts ir paredzēts neparedzētu izdevumu segšanai, kas rodas, slēdzot šo uzņēmumu ražotnes. Lai nepieļautu, ka šādu atbalstu nepamatoti saņem uzņēmumi, kas slēdz tikai dažas savas ražotnes, attiecīgajiem uzņēmumiem katrā savā ražotnē ir jānodrošina atsevišķa grāmatvedības uzskaite.

(10) Veicot šo uzdevumu, Eiropas Komisijai ir jānodrošina, ka tiek izveidoti, uzturēti un ievēroti parastie konkurences apstākļi. Attiecībā uz elektroenerģijas tirgu atbalsts ogļu rūpniecībai nedrīkst ietekmēt elektroenerģijas ražotāju primārās energoapgādes avotu izvēli. Tādēļ par ogļu cenām un daudzumiem līgumslēdzējām pusēm ir brīvi jāvienojas, ņemot vērā pasaules tirgū dominējošos apstākļus.

(11) Šīs regulas piemērošana neizslēdz, ka atbalstu ogļu rūpniecībai var atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu citu iemeslu dēļ.

(12) Komisijai ir jāizvērtē pasākumi, kas paziņoti saskaņā ar šo regulu, un jāpieņem lēmumi saskaņā ar prasībām, kas noteiktas Padomes 1999. gada 22. marta Regulā (EK) Nr. 659/1999, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai[6],

[6] OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I SADAĻA

IEVADA NOTEIKUMI

1. pants

Definīcijas

Šajā regulā lieto šādas definīcijas:

a) "ogles" ir augstas kvalitātes, vidējas kvalitātes, kā arī zemas kvalitātes A un B kategorijas ogles ANO Eiropas Ekonomikas komisijas izstrādātās starptautiskās ogļu kodifikācijas sistēmas nozīmē[7];

b) "slēgšana" ir ogļu ražošanas un tirdzniecības pilnīga pārtraukšana;

c) "slēgšanas plāns" ir dalībvalsts izstrādāts plāns, kurā ir paredzēti pasākumi, kas noslēdzas ar ogļu ražotņu pilnīgu slēgšanu;

d) "ogļu ražotne" ir apakšzemes vai virszemes ogļraktuves un saistīta infrastruktūra, kur neatkarīgi no citām uzņēmuma struktūrām var ražot neapstrādātas ogles;

e) "ogļrūpniecības gads" ir kalendārais gads vai cits 12 mēnešu periods, ko izmanto atsaucēm līgumos ogļu rūpniecībā;

f) "ražošanas izmaksas" ir kopējās izmaksas, kas saistītas ar kārtējo ražošanu, tostarp kalnrūpniecības darbiem, ogļu sagatavošanas darbībām, jo īpaši mazgāšanu, šķirošanu pēc lieluma un citiem parametriem, kā arī transportēšanu uz piegādes vietu, parasto amortizāciju un procentiem par aizņemto kapitālu, rēķinot pēc tirgus kursa;

g) "kārtējie ražošanas zaudējumi" ir pozitīvā starpība starp ogļu ražošanas izmaksām un to pārdošanas cenu piegādes vietā, par kuru līgumslēdzējas puses ir brīvi vienojušās, ņemot vērā pasaules tirgū dominējošos apstākļus;

h) "ogļu imports" ir visi trešo valstu izcelsmes ogļu produktu sūtījumi, kurus ieved Kopienas muitas teritorijā tādiem mērķiem, kas nav tranzīts, un kuri paredzēti elektroenerģijas ražošanai vai dalībvalstu koksa krāsnīm.

---

[7] Starptautiskā vidējas kvalitātes un augstas kvalitātes ogļu kodifikācijas sistēma (1998). Ogļu slāņa starptautiskā klasifikācija (1998) un Starptautiskā zemas kvalitātes ogļu kodifikācijas sistēma (1999).

II SADAĻA

ATBALSTA SADERĪBA

2. pants

Princips

1. Saistībā ar to, ka skaidri ir nolemts slēgt nekonkurētspējīgas ogļraktuves, atbalstu ogļu rūpniecībai var uzskatīt par saderīgu ar iekšējā tirgus pareizu darbību tikai tad, ja tas atbilst šīs regulas noteikumiem.

2. Atbalsts sedz tikai tos izdevumus, kas saistīti ar oglēm elektroenerģijas ražošanai, siltuma un elektrības kopīgai ražošanai, koksa ražošanai un domnu kurināšanai tērauda rūpniecībā, ja tās Eiropas Savienībā šim nolūkam izmanto.

3. pants

Slēgšanas atbalsts

1. Atbalstu uzņēmumam, kas paredzēts tieši ogļu ražotņu kārtējo ražošanas zaudējumu segšanai, var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu tikai tad, ja tas atbilst šādiem nosacījumiem:

a) attiecīgās ražotnes ir ietvertas slēgšanas plānā, kura termiņš nebeidzas vēlāk par 2014. gada 1. oktobri;

b) attiecīgās ražotnes ir jāslēdz pilnībā un saskaņā ar slēgšanas plānu;

c) paziņotais atbalsts nedrīkst pārsniegt starpību starp paredzamajām ražošanas izmaksām un paredzamajiem ieņēmumiem ogļrūpniecības gadā; faktiski izmaksātā atbalsta apjomu, pamatojoties uz kārtējām izmaksām un ienākumiem, precizē katru gadu ne vēlāk kā nākamā ogļrūpniecības gada beigās pēc tā gada, par kuru atbalsts bijis piešķirts;

d) atbalsta apjoma par tonnu ogļu ekvivalenta rezultātā Eiropas Savienības ogļu cenas piegādes vietā nedrīkst būt mazākas par cenām līdzīgas kvalitātes oglēm no trešām valstīm;

e) attiecīgai ražotnei ir jādarbojas 2009. gada 31. decembrī;

f) jebkuram konkrētam uzņēmumam piešķirtā dalībvalsts slēgšanas atbalsta kopsumma ir pakāpeniski jāsamazina, un šis samazinājums starp secīgiem piecpadsmit mēnešu periodiem nedrīkst būt mazāks par 33 procentiem atbalsta, kas sniegts slēgšanas plāna sākotnējā piecpadsmit mēnešu periodā;

g) slēgšanas atbalsta kopsumma, ko dalībvalsts piešķir ogļu rūpniecībai, nevienā gadā pēc 2010. gada nedrīkst pārsniegt atbalsta summu, ko šī dalībvalsts piešķīrusi un Komisija apstiprinājusi 2010. gadam saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1407/2002 4. un 5. pantu;

h) konkrētajai dalībvalstij jāiesniedz plāns, lai veiktu pasākumus ar mērķi samazināt ogļu izmantošanas ietekmi uz vidi, piemēram, energoefektivitātes, atjaunojamo energoresursu un oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas jomā. Tas, ka šajā plānā ir iekļauti pasākumi, kas 107. panta 1. punkta nozīmē ir valsts atbalsts, neskar LESD 108. panta 3. punktā noteikto dalībvalsts pienākumu paziņot un nogaidīt attiecībā uz šiem pasākumiem, kā arī neskar šo pasākumu saderību ar iekšējo tirgu.

2. Ja ražotnes, kurām atbalsts piešķirts saskaņā ar 1. punktu, nav slēgtas datumā, kas noteikts Komisijas apstiprinātajā slēgšanas plānā, attiecīgajai dalībvalstij ir jāatmaksā viss piešķirtais atbalsts attiecībā uz visu slēgšanas plānā paredzēto periodu.

4. pants

Atbalsts neparedzētu izdevumu segšanai

1. Valsts atbalstu, ko piešķir uzņēmumiem, kuri veic vai ir veikuši darbības saistībā ar ogļu ražošanu, lai tie varētu segt izmaksas, kas rodas vai ir radušās, slēdzot ogļu ražotnes, un nav saistītas ar kārtējo ražošanu, var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja izmaksātā atbalsta summa nepārsniedz šīs izmaksas. Šo atbalstu var izmantot, lai segtu

a) izmaksas, kas radušās tikai tiem uzņēmumiem, kuri veic ražotņu slēgšanu vai ir slēguši ražotnes, tostarp uzņēmumiem, kuri saņem slēgšanas atbalstu;

b) izmaksas, kas radušās vairākiem uzņēmumiem.

2. Izmaksu kategorijas, uz kurām attiecas 1. punkts, ir definētas pielikumā. 1. punktu nepiemēro izmaksām, kas radušās saistībā ar vides aizsardzības noteikumu neievērošanu.

5. pants

Kumulācija

1. Atbalsta maksimālo summu, kas atļauta ar šo regulu, piemēro neatkarīgi no tā, vai atbalsts pilnībā tiek finansēts no valsts līdzekļiem, vai to daļēji finansē Savienība.

2. Atbalstu, ko atļauj atbilstoši šai regulai, nevar apvienot ar citiem valsts atbalsta veidiem LESD 107. panta 1. punkta nozīmē vai ar citiem Kopienas finansējuma veidiem attiecībā uz tām pašām attiecināmajām izmaksām, ja šādas pārklāšanās rezultātā radusies atbalsta summa ir lielāka par to, kas atļauta šajā regulā.

6. pants

Grāmatvedības nodalīšana

Visu uzņēmumu saņemto atbalstu peļņas un zaudējumu pārskatos norāda kā patstāvīgu ieņēmumu pozīciju atsevišķi no apgrozījuma. Uzņēmumi, kas saņem atbalstu saskaņā ar šo regulu, veic precīzu un atsevišķu grāmatvedības uzskaiti par katru savu ražotni un citām saimnieciskajām darbībām, kas nav saistītas ar ogļrūpniecību. Līdzekļus pārvalda tā, lai tos nebūtu iespējams novirzīt citām ražotnēm, uz kurām neattiecas slēgšanas plāns, vai tā paša uzņēmuma citām saimnieciskajām darbībām.

III SADAĻA

PROCEDŪRAS

7. pants

Dalībvalstu sniedzamā informācija

1. Papildus noteikumiem Padomes 1999. gada 22. marta Regulā (EK) Nr. 659/1999, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai[8], uz šajā regulā minēto atbalstu attiecas īpaši noteikumi, kuri izstrādāti šā panta 2. līdz 6. punktā.

2. Dalībvalstis, kuras gatavojas piešķirt slēgšanas atbalstu saskaņā ar 4. pantu, iesniedz Komisijai attiecīgo ražotņu slēgšanas plānu. Plāns satur vismaz šādu informāciju:

a) ražotņu identifikācija;

b) katras ražotnes kārtējās vai paredzamās ražošanas izmaksas vienā ogļrūpniecības gadā;

c) slēgšanas plānā ietverto ražotņu paredzamais saražotais ogļu daudzums vienā ogļrūpniecības gadā;

d) paredzamā slēgšanas atbalsta summa vienā ogļrūpniecības gadā.

3. Dalībvalstis paziņo Komisijai par jebkurām izmaiņām slēgšanas plānā.

4. Dalībvalstis paziņo par jebkuru atbalstu, ko tās plāno piešķirt ogļu rūpniecībai saskaņā ar šo regulu ogļrūpniecības gada laikā. Tās iesniedz Komisijai sīku informāciju attiecībā uz paredzamo ražošanas izmaksu aprēķināšanu un to saistību ar slēgšanas plāniem, kas Komisijai paziņoti saskaņā ar 2. punktu.

5. Dalībvalstis ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc ogļrūpniecības gada beigām informē Komisiju par tā atbalsta summu un aprēķiniem, kas faktiski izmaksāts šā ogļrūpniecības gada laikā. Ja tiek veiktas jebkādas izmaiņas attiecīgajā ogļrūpniecības gadā sākotnēji izmaksātajās summās, dalībvalstis informē Komisiju pirms nākamā ogļrūpniecības gada beigām.

---

[8] OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.

6. Paziņojot par 4. un 5. pantā minēto atbalstu un iesniedzot ziņojumu Komisijai par faktiski izmaksāto atbalstu, dalībvalstis sniedz visu informāciju, kas nepieciešama, lai Komisija varētu pārbaudīt šajā regulā paredzēto noteikumu izpildi.

IV SADAĻA

NOSLĒGUMA NOTEIKUMI

8. pants

Īstenošanas pasākumi

Komisija veic visus nepieciešamos pasākumus, kas vajadzīgi šīs regulas ieviešanai. Tā var izveidot kopīgus noteikumus attiecībā uz 7. pantā minētās informācijas sniegšanu.

9. pants

Stāšanās spēkā

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.* To piemēro no 2011. gada 1. janvāra.

2. Šīs regulas darbības termiņš beidzas 2026. gada 31. decembrī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Padomes vārdā -
priekšsēdētājs

PIELIKUMS

Regulas 4. pantā minēto izmaksu definīcija

1. Radušās un paredzamās izmaksas tikai tiem uzņēmumiem, kuri slēdz savas ražotnes

Vienīgi šādas izmaksu kategorijas un tikai, ja tās rodas, slēdzot ogļu ražotnes:

a) sociālo pabalstu izmaksas saistībā ar darbinieku atlaišanu pensijā, pirms tie sasniedz tiesību aktos noteikto pensijas vecumu;

b) citi neparedzēti izdevumi saistībā ar darbiniekiem, kuri zaudē darbu;

c) pensiju un pabalstu izmaksas darbiniekiem, kuri zaudē darbu, un darbiniekiem, kam ir tiesības šādus maksājumus saņemt pirms slēgšanas, ārpus tiesību aktos noteiktās sistēmas;

d) uzņēmumu segtās izmaksas par darbinieku pārkvalificēšanos, lai palīdzētu tiem atrast citu darbu ārpus ogļu rūpniecības nozares, jo īpaši mācību izmaksas;

e) bezmaksas ogļu piegāde darbiniekiem, kuri zaudē darbu, un darbiniekiem, kam ir tiesības uz šādu piegādi pirms slēgšanas, vai ekvivalents naudā;

f) pārējās izmaksas, ko paredz administratīvi, juridiski vai nodokļu noteikumi, kas īpaši attiecas uz ogļu rūpniecību;

g) papildu darbi apakšzemes drošībai saistībā ar ražotņu slēgšanu;

h) raktuvju postījumi, ja tos ir radījušas slēdzamās ražotnes;

i) izmaksas saistībā ar bijušo ogļraktuvju sanāciju, un, proti,

- pārējās izmaksas saistībā ar ūdens piegādes un notekūdeņu novadīšanas organizāciju pakalpojumiem;

- citas izmaksas saistībā ar ūdens piegādi un notekūdeņu novadīšanu;

j) iemaksas bijušo raktuvju darbinieku veselības apdrošināšanai;

k) izmaksas saistībā ar iesākto līgumu anulēšanu vai mainīšanu (maksimālā vērtība ir seši ražošanas mēneši);

l) ārkārtējs un būtisks vērtības zaudējums, ja tas rodas saistībā ar ražotņu slēgšanu.

Zemes vērtības palielinājumu atskaita no attiecināmajām izmaksām attiecībā uz g), h) un i) kategoriju.

2. Vairākiem uzņēmumiem radušās un paredzamās izmaksas

a) iemaksu palielinājums ārpus likumos noteiktās sistēmas, lai segtu sociālā nodrošinājuma izmaksas saistībā ar iemaksu veicēju skaita samazināšanos pēc ražotņu slēgšanas;

b) izdevumi par ūdens piegādi un notekūdeņu novadīšanu saistībā ar ražotņu slēgšanu;

c) ar nodokli apliekamo maksu palielinājums organizācijām, kas atbildīgas par ūdens piegādi un notekūdeņu novadīšanu, ja šis palielinājums ir radies saistībā ar ogļu ražošanas samazināšanu pēc ražotņu slēgšanas ogļu rūpniecībā.